

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Відділення поліції № 1 (м. Тростянець)
Охтирського районного відділу поліції
Головного управління Національної поліції в Сумській області
24 квітня 2024 року

місто Суми, 2024 рік

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 24.04.2024 групою НПМ здійснено відвідування відділення поліції № 1 (м. Тростянець) Охтирського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Сумській області (далі – ВП, відділення поліції).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Бурка Олександр Володимирович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Єжкун Марина Вікторівна, представник громадської організації.

Відділення поліції розташоване за адресою: вул. Благовіщенська, 34, м. Тростянець, Охтирський район, Сумська область, 42600.

Підпорядкування:

Головне управління Національної поліції в Сумській області, начальник – Токар Петро Танасійович.

Національна поліція України, голова – Вигівський Іван Михайлович.

Керівник відділення поліції – Бабенко Ігор Олексійович, тимчасово виконуючий обов'язки начальника відділення поліції № 1 (м. Тростянець) Охтирського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Сумській області.

Попереднє відвідування відділення поліції групою НПМ не здійснювалося.

Відділення поліції розташоване в окремій двоповерховій будівлі в центральній частині міста (фото 1).

На вході до відділення поліції наявна інформація про найменування підрозділу поліції.

Біля входних дверей відділення поліції розміщено кнопку виклику постового поліцейського, яка знаходиться у технічно справному стані.

На початок відвідування затриманих, доставлених, запрошених та відвідувачів у приміщеннях відділення поліції не перебувало.

Згідно Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених, у день відвідування до прибуття групи НПМ відділення поліції не відвідала жодна особа.

На стінах у вестибюлі розміщені інформаційні стенди, що містять відомості про керівництво органу, графік прийому громадян та інші інформаційні матеріали для відвідувачів (фото 2).

У вільному для відвідувачів доступі розміщено книгу скарг та пропозицій, а

також скриньку для скарг (фото 3). Скринька для скарг на момент відвідування порожня, у книзі скарг та пропозицій, ведення якої розпочато 04.01.2021, наявні лише 2 звернення з відмітками про результати їх розгляду.

У приміщеннях загального користування та у коридорах будівлі відділення поліції наявні камери відеоспостереження, зображення з яких передається на монітори та архіватори, встановлені у черговій частині.

При вибірковій перевірці встановлено наявність архівованих записів, починаючи з 05.03.2024, тобто за період понад 30 діб.

Групою НПМ оглянуто службові кабінети сектору кримінальної поліції, слідчого відділення, сектору превенції, сектору дізнання та інших служб, а також приміщення господарсько-побутового призначення. У перелічених приміщеннях сторонніх осіб (окрім поліцейських) на момент відвідування не перебувало, предметів, які можуть застосовуватись для катування чи психологічного тиску, не виявлено.

Фактів заподіяння тілесних ушкоджень та смерті затриманих, запрошених і доставлених осіб у відділенні поліції не встановлено. Останні записи у журналі надання медичної допомоги особам, які перебувають у відділенні поліції, датовані 2021 роком.

У черговій частині наявні аптечки для надання домедичної допомоги, наповнені лікарськими засобами з актуальним строком придатності (фото 4).

Відділенням поліції ведеться журнал інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги. Згідно записів у цьому журналі встановлено, що у 2024 році відділенням поліції здійснено 2 повідомлення центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги про факти затримання у адміністративних (1 факт) та кримінальних провадженнях (1 факт).

При вибіркового опитуванні працівників відділення поліції встановлено їх обізнаність зі змістом статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та статті 28 Конституції України щодо заборони катувань.

Перевірити внесення до програм підготовки персоналу занять з питань дотримання прав людини, заборони катувань та інших видів неналежного поводження не представилося можливим у зв'язку з відсутністю у відділенні поліції кадрового підрозділу. Організація управління персоналом відділення поліції здійснюється кадровим підрозділом Охтирського відділу поліції, у складі якого функціонує відвідане відділення поліції.

У відділенні поліції відсутнє власне укриття. У якості укриття рекомендовано використовувати найближче укриття, розташоване у підвалі сусідньої будівлі за адресою: вул. Благовіщенська, 32, м. Тростянець (фото 10).

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на свободу та особисту недоторканність (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України).

1. Статтею 212 Кримінального процесуального кодексу України передбачено, що в органі, до складу якого входить підрозділ органу досудового розслідування, мають бути призначені одна або декілька службових осіб, відповідальних за перебування та забезпечення дотримання прав затриманих.

Відповідно до наказу начальника Охтирського ВП ГУНП в Сумській області від 19.04.2024 № 168, копію якого надано групі НПМ після завершення відвідування, відповідальними особами за перебування затриманих у відділенні поліції № 1 (м. Тростянець) призначено начальника чергової частини Сторчуна Є.І. та чергового чергової частини Резнікова В.В.

Проте, працівники відділення поліції не ознайомлені з цим наказом. Так, супроводжуючий групу НПМ начальник слідчого відділення Розбейко В.О. пояснив, що у відділенні № 1 (м. Тростянець) відсутні відповідальні особи за перебування затриманих, а присутній під час відвідування начальник чергової частини Сторчун Є.І., який призначений відповідальною особою, не повідомив або ж приховав від групи НПМ цю інформацію.

2. Всупереч вимогам пункту 1 розділу VIII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у відділенні поліції не обладнано відповідно до встановлених вимог кімнату для затриманих (фото 7), у результаті чого вказана кімната протягом тривалого часу не функціонує. Журнал обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих, у відділенні поліції відсутній.

Зі слів співробітників відділення поліції, затримані особи поміщуються до ІТТ № 6 ГУНП в Сумській області у м. Охтирка.

Варто відзначити, що у день відвідування на сесії Тростянецької міської ради розглядалося питання щодо фінансування робіт з облаштування у відділенні поліції кімнати для затриманих.

Порушення права на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання (стаття 28 Конституції України, стаття 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання).

3. У відділенні поліції не облаштовані службові приміщення для проведення слідчих (розшукових) і інших процесуальних дій, передбачених пунктом 7 розділу VII Інструкції (фото 5 та 6).

Слідчі та процесуальні дії проводяться у службових кабінетах, які не обладнані системою відеоспостереження. До того ж на переважній більшості кабінетів відсутні таблички із зазначенням посад та прізвищ працівників, які в них працюють (фото 8 та 9), що спричиняє труднощі з установленням осіб, які проводили процесуальні дії із затриманими чи доставленими, у разі надходження скарг на неналежне з ними поводження з боку працівників поліції.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України, стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 18 Закону України «Про Національну поліцію», Порядок підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115).

4. Відповідно до положень статті 18 Закону України «Про Національну поліцію», статті 3 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я», статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» поліцейські зобов'язані надавати домедичну допомогу особам, які перебувають у невідкладному стані, та повинні володіти практичними навичками надання такої допомоги.

Порядок підготовки та підвищення кваліфікації з надання домедичної допомоги осіб, які зобов'язані її надавати, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115.

Під час відвідування групою НПМ встановлено, що не всі співробітники відділення поліції пройшли підготовку з надання домедичної допомоги особам, що перебувають у невідкладному стані, а ті працівники, що пройшли таку підготовку – не мають відповідного посвідчення встановленого зразка, зокрема – працівники чергової частини, що несли службу у день відвідування.

5. Під час відвідування встановлено, що співробітники чергової частини, які були на чергуванні в день візиту, не володіли в достатній мірі інформацією про порядок дій у разі затримання особи, яка потребує лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, як того вимагає Порядок взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затверджений спільним Наказом МОЗ України, МВС України, Міністерства юстиції України та Державної служби України з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156 (далі – Порядок № 821/937/1549/5/156).

Порушення права на захист (стаття 59 Конституції України, статті 42 Кримінального процесуального кодексу України).

6. Усупереч вимогам статті 42 КПК України та пункту 17 розділу VII Інструкції у відділенні поліції не обладнано кімнати для конфіденційного побачення затриманого із захисником.

Порушення права осіб з інвалідністю (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

7. У порушення вимог ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» (далі - ДБН В.2.2-40:2018) приміщення відділення поліції взагалі не доступне для маломобільних груп населення: відсутній пандус на вході, більшість службових кабінетів розташовані на другому поверсі, під'їом до яких здійснюється сходами, верхні і нижні сходинок яких не мають контрастного забарвлення або маркування.

Інші порушення.

8. Групою НППМ виявлено факти неналежного ведення Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених, а саме: невнесення інформації про прибуття до відділення поліції адвоката для надання правової допомоги затриманій особі на підставі доручення центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги, хоча у Журналі інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги затриманим наявні записи про прибуття захисників; нерозбірливі деякі записи у графах «Прізвище, посада працівника, яким особу доставлено, запрошено до органу (підрозділу) поліції», «Мета доставлення, прибуття».

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Відділенню поліції № 1 (м. Тростянець) Охтирського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Сумській області

1. Обладнати у відділенні поліції:
 - кімнату для затриманих;
 - службові приміщення для проведення слідчих (розшукових) і інших процесуальних дій;
 - кімнату для конфіденційного побачення затриманого із захисником.
2. Забезпечити ведення журналу обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих.
3. Обладнати службові кабінети табличками із зазначенням посад та прізвищ працівників, які в них працюють.

4. Провести з працівниками відділення поліції заняття зі знання вимог Порядку № 821/937/1549/5/156.

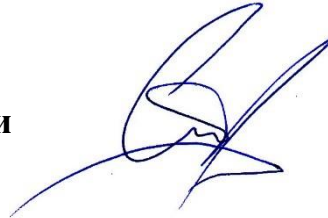
5. Забезпечити проходження співробітниками відділення поліції підготовки з надання домедичної допомоги особам, які перебувають у невідкладному стані.

6. Вносити до Журналів обліку доставлених, відвідувачів та запрошених усіх осіб, які прибувають до приміщень відділення поліції.

7. Забезпечити відділення поліції устаткуванням відповідно до вимог ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення».

Додаток: фотоматеріали на 2 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини**

Олександр Бурка

Фотоматеріали**Фото 1****Фото 2****Фото 3****Фото 4**

Фото 5

Фото 6

Фото 7

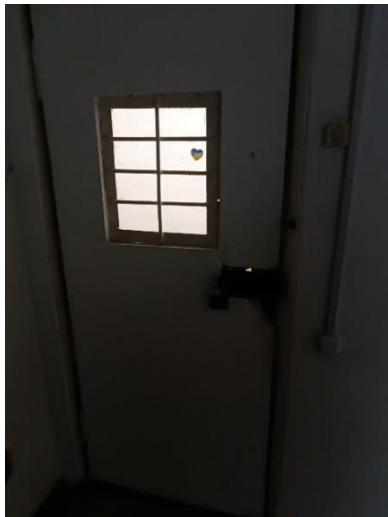

Фото 8

Фото 9

Фото 10

